

JEZUITSKÁ REZIDENCE V TUCHOMĚŘICÍCH
A KOSTELY SPRÁVOVANÉ ŘÁDEM TOVARYŠTVA JEŽÍŠOVA V PŘÍLEHLÉM
OKOLÍ

Tato práce se zabývá tématem vlivu jezuitského řádu v okolí Tuchoměřické rezidence (Praha – západ) a jeho bezprostředním okolí spravované jezuitským řádem. V roce 1621 získala staroměstská kolej sv. Klimenta v Praze statek Tuchoměřice s okolními vesnicemi v bohaté zemědělské oblasti. Posléze zde byla z bývalé renesanční tvrze vybudována rezidence pro čtyři stálé členy. Starý kostel zasvěcený sv. Vítu, českému zemskému patronu, a sv. Linhartu, zemědělskému patronu, byl stržen a nahrazen novým větším kostelem. Místo, kde stál původní kostel, doposud není známo. Ví se pouze, že na onom místě byl později zbudován refektář. Budova rezidence a nový kostel zasvěcený sv. Vítu je připisován dílu raně barokního umělce Giovannimu Domenicu Orsimu de Orsini. Tuchoměřická rezidence po hospodářské stránce prosperovala a zásobovala svými produkty svatoklimetský seminář v Praze. Rezidence se ovšem starala a obnovovala i okolní vesnice, které pod ní bezprostředně spadaly. Proto z doby, kdy jezuité spravovali tento kraj, máme v okolní krajině řadu velice skvostných památek, které jsou ovšem někdy ve velice zbledlém stavu. Pod rezidenci tedy patřila hřbitovní kaple sv. Rozálie v Tuchoměřicích, Přední Kopanina s kostelem sv. Maří Magdalény a kaple zasvěcená sv. Martě a sv. Ludmile. Dále k Tuchoměřicům náležela kaple sv. Kříže v Malých Čičovicích a hrad Okoř s bývalou kaplí sv. Václava. Nedaleko Tuchoměřic se rovněž nacházelo jezuitské centrum ve Středoklukách, které spadalo nikoliv přímo pod kolej sv. Klimenta, ale pod svatováclavský seminář. Farnost Středokluky spravovala kostel sv. Prokopa s kaplí sv. Kříže ve Středoklukách, kostel sv. Vavřince s kaplí sv. Floriana v Černovičkách, kapli sv. Václava v Kněževsi, dále kapli P. Marie v Dobrovízi a kapli sv. Archanděla Michaela v Kozinci. Provázanost mezi těmito dvěma centry lze vidět i v některých detailech uměleckých děl. Společná zemědělská činnost tohoto kraje se projevila také v úctě ke svatým. Proto jí je věnována celá kapitola. Kromě četného zobrazení řádových a zemských patronů, které je charakteristické pro jezuitský řád, se zde vyskytuje i poměrně bohatá škála zemědělských a hospodářských patronů. S hospodářským zaměřením tohoto kraje také souvisí úcta ke svatým ochráncům jednak proti požárům, které jsou pro hospodářství velice ničující, tak proti moru, který v té době ohrožoval místní obyvatelstvo. Mimo jiné je tato oblast velice bohatá na freskovou a iluzivní malbu oltářů, jejichž autorství dosud není komplexně doloženo a otevírá možnosti dalšího bádání.